

La neologia als programes electorals del 21D:
tendències i orientacions

Elena Vergés Simon

Seminari 103: Llengües en entorns socials

Treball de Fi de Grau, Juny 2018

Directora del TFG: Dra. Carme Bach

FACULTAT DE TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ
GRAU EN LLENGÜES APLICADES

Universitat
Pompeu Fabra
Barcelona

A handwritten signature in black ink, which appears to read 'Carme Bach' with a stylized flourish above the name.

Agraïments

En primer lloc, voldria fer un agraïment especial a la Carme Bach, la tutora del meu treball, per guiar-me durant el procés d'elaboració, pels ànims i per l'ajuda proporcionada des del principi.

En segon lloc, voldria agrair a en Martí Freixas, membre de l'Observatori de Neologia, la seva contribució en la resolució de diversos dubtes que em van sorgir al llarg de la tasca.

Finalment, vull donar les gràcies a la família i als amics, per ser-hi sempre, per donar-me suport moral i aconseguir que la realització del treball fos més amena.

Resum

Les llengües s'actualitzen contínuament, s'enriqueixen i adquireixen paraules noves, formalment o semànticament. Aquestes unitats lèxiques noves s'anomenen *neologismes*. La creació lèxica que experimenten les llengües està relacionada amb la realitat social i les circumstàncies polítiques del moment, entre altres factors. En aquest treball analitzo els neologismes presents als programes electorals en català per a les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre de 2017 dels partits polítics següents: Candidatura d'Unitat Popular, Junts per Catalunya, Esquerra Republicana, En Comú Podem, Partit dels Socialistes de Catalunya, Partit Popular i Ciutadans. Concretament he comprovat si la transcendència dels esdeveniments polítics ocorreguts a Catalunya prèviament a les eleccions del 21D i la creativitat del llenguatge polític han influït en l'aparició de nous termes i significats que encara no estan documentats als diccionaris de referència. El corpus d'anàlisi conté 813 neologismes formals, semàntics, i manlleus, extrets dels sets programes electorals. En primer lloc, els resultats han evidenciat que el procés sobiranista del poble català ha contribuït a la renovació lèxica de la llengua catalana; en segon lloc, d'entre els processos de formació de paraules emprats pels diversos partits polítics, destaquen la prefixació, la sintagmació i la sufixació; i, finalment, l'estudi deixa clar que el fenomen de la innovació lèxica no és un indicador a l'hora de determinar ni l'orientació ideològica, ni el posicionament de les organitzacions vers el procés d'independència de Catalunya.

Paraules clau: neologia, discurs polític, Catalunya, programes electorals.

Resumen

Las lenguas se actualizan continuamente, se enriquecen y adquieren palabras nuevas, formalmente o semánticamente. Estas nuevas unidades léxicas se denominan *neologismos*. La creación léxica que experimentan las lenguas está relacionada con la realidad social y las circunstancias políticas del momento, entre otros factores. En este trabajo analizo los neologismos presentes en los programas electorales en catalán para las elecciones al Parlamento de Cataluña del 21 de diciembre de 2017 de los partidos políticos siguientes: Candidatura d'Unitat Popular, Junts per Catalunya, Esquerra Republicana, En Comú Podem, Partit dels Socialistes de Catalunya, Partit Popular y Ciutadans. Concretamente he analizado si la trascendencia de los eventos políticos ocurridos en Catalunya previamente a las elecciones del 21D y la creatividad del lenguaje político han influido en la aparición de nuevos términos y significados que todavía no están documentados en los diccionarios de referencia. El corpus de análisis contiene 813 neologismos formales, semánticos y préstamos, extraídos de los siete programas electorales. En primer lugar, los resultados han evidenciado que el proceso soberanista del pueblo catalán ha contribuido a la renovación léxica de la lengua catalana; en segundo lugar, de entre los procesos de formación de palabras usados por los distintos partidos políticos, destacan la prefijación, la sintagmación y la sufijación; y, finalmente, el estudio deja claro que el fenómeno de la innovación léxica no es un indicador que permita determinar ni la orientación ideológica, ni el posicionamiento de las organizaciones en relación al proceso de independencia de Catalunya.

Palabras clave: neología, discurso político, Catalunya, programas electorales.

Abstract

Languages are constantly updating: they acquire new words over time, formally or semantically. These new lexical units are known as *neologisms*. Lexical innovation is related to the social reality and the political circumstances of the moment, among other factors. This paper aims to analyse the main role of neologisms in the party platforms for the Catalan parliamentary elections held on 21 December 2017. I have focused the research on the analysis of the political platforms of these parties: Candidatura d'Unitat Popular, Junts per Catalunya, Esquerra Republicana, En Comú Podem, Partit dels Socialistes de Catalunya, Partit Popular, and Ciutadans. More specifically, I have studied whether the significance of the political events occurred in Catalunya before the elections of 21 December, as well as the creativity in the political language, have contributed to the use of new terms and meanings that are still not documented in the dictionaries. The final corpus consists of 813 neologisms, formal, semantic, and loanwords, extracted from the seven political party platforms. The results show that the sovereignty process in Catalonia has contributed to the lexical renovation of the Catalan language; the mechanisms of word-formation of prefixing, sintagmation, and suffixing are the most numerous in the analysed party platforms; and, lastly, the present study shows that the phenomenon of lexical innovation cannot indicate neither the ideological orientation nor the attitude of the political parties towards the independence process in Catalunya.

Key words: neology, political speech, Catalunya, party platforms.

Taula de continguts

Resum	v
Llista d'imatges i taules	ix
Abreviacions	x
1. INTRODUCCIÓ	1
1.1. Motivació	1
1.2. Objectius i hipòtesis	2
2. METODOLOGIA	3
3. MARC TEÒRIC	5
3.1. Els neologismes i la seva classificació	5
3.1.1. Neologismes formals	6
3.1.2. Neologismes sintàctics	8
3.1.3. Neologismes semàntics	8
3.1.4. Manlleus	8
3.2. La neologia en el discurs polític	9
3.2.1. La creativitat en el llenguatge polític	9
3.2.2. Els neologismes en el llenguatge polític	12
4. ANÀLISI CONTRASTIVA DE LES DADES	14
4.1. Processos de formació per partit polític	14
4.1.1. Candidatura d'Unitat Popular (CUP)	15
4.1.2. Junts per Catalunya (JxCat)	17
4.1.3. Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)	19
4.1.4. En Comú Podem (ECP)	21
4.1.5. Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC)	23
4.1.6. Partit Popular de Catalunya (PP)	25
4.1.7. Ciutadans (Cs)	27
4.1.8. Processos d'innovació lèxica menys freqüents	28
4.2. Densitat neològica en els programes	29
4.3. Classificació per posicionament vers la independència	34
5. CONCLUSIONS	36
5.1. Anàlisi dels resultats	36
5.2. Futures línies de treball	37
6. BIBLIOGRAFIA	39
7. ANNEXOS	41
7.1. Llistat de neologismes dels programes	41
7.2. Programes electorals del 21D	41

Llista d'imatges i taules

IMATGE 1. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa de la CUP</i>	15
IMATGE 2. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa de JxCat</i>	17
IMATGE 3. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa d'ERC</i>	19
IMATGE 4. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa d'ECP</i>	22
IMATGE 5. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa del PSC</i>	24
IMATGE 6. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa del PP</i>	26
IMATGE 7. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa de Cs</i>	27
IMATGE 8. <i>Densitat neològica en els programes electorals</i>	29
IMATGE 9. <i>Densitat neològica en cada 1.000 paraules</i>	30
IMATGE 10. <i>Procés de formació dels neologismes respecte la mitjana</i>	32
IMATGE 11. <i>Tipus de neologismes per posicionament vers la independència</i>	34
TAULA 1. <i>Neologismes formals, semàntics i manlleus en els programes electorals</i>	14
TAULA 2. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa de la CUP</i>	15
TAULA 3. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa de JxCat</i>	17
TAULA 4. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa d'ERC</i>	19
TAULA 5. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa d'ECP</i>	21
TAULA 6. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa del PSC</i>	23
TAULA 7. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa del PP</i>	25
TAULA 8. <i>Procés de formació dels neologismes en el programa de Cs</i>	27
TAULA 9. <i>Mitjana de neologismes per procés de formació lèxica</i>	31

Abreviacions

Categoria gramatical

adj	adjectiu
f	femení
f pl	femení plural
loc	locució
m	masculí
m pl	masculí plural
v intr	verb intransitiu
v tr	verb transitiu

Tipus de procés d'innovació

FCOM	format per composició
FCONV	format per conversió
FCULT	format per composició culta
FLEX	format per lexicalització
FPRE	format per prefixació
FSINT	format per sintagmació
FSUF	format per sufixació
FTABR	format per abreviació
FTACR	format per acronímia
FTSIG	format per siglació

Partits polítics

CUP	Candidatura d'Unitat Popular
JxCat	Junts per Catalunya
ERC	Esquerra Republicana de Catalunya
ECP	Catalunya En Comú Podem
PSC	Partit dels Socialistes de Catalunya
PP	Partit Popular de Catalunya
Cs	Ciutadans

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Motivació

El fenomen de la innovació lèxica és un dels processos que experimenten les llengües al llarg de la seva evolució. El lèxic s'actualitza contínuament, la qual cosa permet que les llengües s'enriqueixen i adquireixen noves paraules, formalment o semànticament. Les unitats lèxiques noves s'incorporen a un sistema lingüístic arran de la necessitat de referir-nos a conceptes nous o a denominacions de realitats ja existents. A més, la creació lèxica està relacionada amb la realitat social i les circumstàncies polítiques del moment. D'altra banda, el llenguatge polític es caracteritza per ser creatiu, persuasiu i valoratiu, ja que un dels objectius dels discursos polítics és precisament atreure l'atenció del públic i fer-lo partícip en la descodificació dels missatges. Les organitzacions polítiques fan ús d'unes estratègies lingüístiques que fugen del discurs més formal.

En aquest treball analitzo els neologismes presents als programes electorals en català per a les eleccions al Parlament de Catalunya del 21 de desembre de 2017 dels partits polítics següents: Candidatura d'Unitat Popular, Junts per Catalunya, Esquerra Republicana, En Comú Podem, Partit dels Socialistes de Catalunya, Partit Popular i Ciutadans. Les darreres eleccions van ser transcendents per Catalunya i tots els partits polítics van voler deixar clar el seu missatge i el seu posicionament vers la independència de Catalunya. La renovació lèxica, entesa com la creació de paraules noves i l'aparició de nous usos del vocabulari ja existent, és present en les etapes socials, econòmiques i polítiques més significatives. Així doncs, considero que la rellevància dels esdeveniments polítics ocorreguts a Catalunya prèviament a les eleccions del 21D i la creativitat del llenguatge polític poden haver influït en l'aparició de nous termes i significats que encara no estan documentats als diccionaris de referència.

1.2. Objectius i hipòtesis

En primer lloc, l'objectiu principal del treball és veure si la transcendència de l'etapa política que està vivint Catalunya ha influït o no en l'aparició de nous termes que encara no estan recollits als diccionaris de referència en català. L'anàlisi dels diversos programes electorals em permetrà veure les tendències existents en la política catalana actual pel que fa a l'ús dels neologismes en el llenguatge escrit.

En segon lloc, vull veure quin tipus de neologismes han utilitzat els partits polítics que analitzo. A partir de la identificació dels nous vocables en els programes, vull detectar, d'una banda, quins mecanismes d'innovació lèxica empren els partits polítics i, d'altra banda, els usos que fan els partits d'aquestes paraules noves. Considero interessant observar el significat que atribueixen les organitzacions als nous vocables, tenint en compte el context en el qual es troba Catalunya, i si els neologismes poden agrupar-se en camps semàntics similars.

En tercer lloc, vull identificar quins són els partits polítics que utilitzen un nombre més elevat de neologismes i quins són els que, en canvi, n'utilitzen menys. És de rellevant importància observar si la densitat neològica indica alguna tendència o orientació ideològica concreta, o bé si l'ús del lèxic innovador es deu a altres raons alienes a aquest projecte.

Finalment, el darrer objectiu d'aquest treball és investigar si la neologia pot arribar a ser un indicador a l'hora de determinar el posicionament dels partits polítics vers la independència de Catalunya. Miraré si la creació lèxica en el llenguatge polític pot estar influïda pel posicionament de l'emissor vers una tendència política concreta.

Per acabar, voldria aportar les hipòtesis inicials del meu treball. D'una banda, preveig una tendència significativa de l'ús de la neologia per part dels partits polítics d'esquerres (CUP, ERC, ECP, i PSC). Quant als mecanismes d'innovació lèxica, considero que la sufixació esdevindrà un dels processos més utilitzats, atès que el llenguatge polític tendeix a ser connotatiu i valoratiu, i els sufixos solen contenir la càrrega semàntica de les paraules. D'altra banda, preveig una tendència important en l'ús de la formació de paraules per part dels partits polítics que es declaren clarament independentistes.

2. METODOLOGIA

Quant a la metodologia del treball, he realitzat el buidatge dels neologismes formals, semàntics i manlleus dels programes electorals dels set partits polítics que van obtenir representació al Parlament després de les eleccions del 21D. Cal apuntar que la detecció dels neologismes per tal de confeccionar el corpus de l'estudi ha estat manual. He seguit la metodologia de treball que proposa l'Observatori de Neologia (2004), el grup de recerca pioner en l'estudi de la neologia en la llengua catalana. L'Observatori recull les unitats lèxiques, considerades neològiques des d'un punt de vista lexicogràfic, que no estan documentades als corpus de referència. Els corpus d'exclusió en català són els següents: *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, DIEC2, i *Gran diccionari de la llengua catalana* de la Fundació Enciclopèdia Catalana, GDLC. En la realització del buidatge dels programes, per tant, he comprovat que els termes nous no apareixen, o bé per forma, o bé per significat, als diccionaris de referència esmentats anteriorment.

En primer lloc, vaig crear un document d'Excel en el qual hi vaig anotar tots els neologismes classificats per partits polítics. Tot seguit, vaig especificar la categoria gramatical i el mecanisme de creació lèxica de cada terme. A l'hora d'identificar els diversos processos de formació, vaig consultar dos recursos de referència, el de Cabré (2006) i el de Freixa *et al.* (2015). A més, Freixas (2017) sosté que la paràfrasi descriptiva en els neologismes facilita la comprensió del nou vocable en el context. L'ús d'aquestes unitats metatextuals em va permetre identificar d'una manera més precisa les paraules noves incloses en els programes. A continuació, vaig classificar els neologismes de cada programa electoral segons el procés de formació en taules, i vaig calcular els percentatges de cada un dels mecanismes. Això m'ha permès analitzar quin tipus de neologismes tendeixen a utilitzar les diverses organitzacions i quins processos de formació de paraules predominen en cada programa electoral.

En segon lloc, vaig calcular la densitat neològica en la totalitat dels programes electorals analitzats, per tal de veure quin partit polític va fer ús de més unitats lèxiques noves. És important esmentar que vaig tenir en compte la quantitat de paraules de cada programa, per tal d'obtenir unes dades proporcionals al nombre de mots dels documents. Tot seguit, vaig calcular la mitjana total de cada procés de formació. Vaig comparar l'ús dels diversos mecanismes de creació lèxica de cada partit amb la mitjana total. D'aquesta manera, he pogut veure quins són els partits que s'ajusten més a la mitjana i

quins d'ells presenten resultats més variats: si, en un procés de creació lèxica, fan ús d'un nombre més elevat de neologismes, o bé inferior, respecte la mitjana.

Finalment, en tercer lloc, vaig agrupar els partits polítics amb un clar posicionament vers la independència de Catalunya. Vaig intentar veure si era possible detectar la proximitat d'un determinat partit polític a les idees pro o contra independentistes a partir de la neologia trobada al seu programa electoral. Per això, vaig agrupar els partits polítics en tres grups: els independentistes, els no independentistes i els que no es manifesten ni a favor ni en contra de la independència. He representat les dades obtingudes en un gràfic de barres per tal de veure quin dels tres grups inclou un nombre més elevat de neologismes al seu programa i quin tipus de mecanismes d'innovació lèxica empran els diversos conjunts de partits.

3. MARC TEÒRIC

En aquest apartat exposo diverses qüestions rellevants entorn de la presència de la neologia en el llenguatge polític. Concretament descriu el concepte de *neologia* i els diversos processos d'innovació lèxica que experimenten les llengües; tot seguit, analitzo la creativitat en el llenguatge polític, entesa com l'ús d'estratègies lingüístiques que fugen del discurs polític més formal; i, finalment, exposo el paper que té la neologia en el llenguatge polític i quins tipus de neologismes es tendeixen a utilitzar més dins d'aquest àmbit.

Pel que fa al tractament dels neologismes en català i la seva classificació, la llengua disposa de diversos recursos de referència que descriuen el fenomen lingüístic, com ara el de l'Observatori de Neologia (2004), el de Cabré (2006) i el de Freixa *et al.* (2015). Quant a la neologia en el llenguatge polític en català, cal destacar que no es disposa d'un nombre prou significatiu de documents que tractin el fenomen lingüístic. Sí que existeix, però, bibliografia sobre la creativitat i els neologismes en el discurs polític en castellà i, més escassament, en anglès i en francès.

3.1. Els neologismes i la seva classificació

La neologia és l'estudi de les unitats lèxiques noves, formalment o semànticament, que es creen en una llengua: "Entenem per neologia el fenomen consistent a introduir en una llengua una unitat lèxica o un altre recurs lingüístic nous, que o poden haver estat creats aprofitant els recursos interns de la pròpia llengua o bé manllevats a una llengua forana" (Cabré, 2008, p. 15). Les paraules noves sorgeixen arran de la necessitat de referir-nos tant a conceptes nous com a noves denominacions de realitats ja existents.

L'Observatori de Neologia forma part actualment de l'Institut de Lingüística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. El grup de recerca s'encarrega d'identificar i analitzar paraules noves o neologismes en l'ús, tant en català com en castellà. Concretament es recullen les unitats lèxiques considerades neològiques des d'un punt de vista lexicogràfic, ja que no estan documentades als corpus de referència. Els corpus d'exclusió en català són els següents: *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans, DIEC2, i *Gran diccionari de la llengua catalana* de la Fundació Enciclopèdia Catalana, GDLC. L'Observatori extreu els nous vocables de textos de premsa, revistes no especialitzades i textos orals de ràdio. De cada

neologisme, l'OBNEO n'especifica la categoria gramatical i el procés d'innovació lèxica.

Les llengües evolucionen i pateixen canvis, i en aquestes etapes de transformació, adquireixen noves unitats lèxiques. El lèxic, per tant, s'actualitza contínuament i s'obtenen nous mots a través de diversos processos de formació. Els neologismes poden ser formals, sintàctics, semàntics o manlleus (Cabré, 2006, p. 231).

3.1.1. Neologismes formals¹

a) Per sufixació (*garantista, monitoritzar*): neologismes formats a partir de l'adjunció d'un sufix a un radical. La sufixació és un dels processos de formació lèxica més genuïns de les llengües a l'hora de crear paraules noves. Una manera d'analitzar els neologismes sufixats és classificant-los segons la categoria gramatical: verbals, adjectius i nominals (Lorente i Cantero, 2015, p. 30).

b) Per prefixació (*hiperactiu, macroprojecte*): neologismes formats a partir de l'adjunció d'un prefix a un radical. Juntament amb la sufixació, la prefixació és un dels mecanismes d'innovació lèxica més productius en la llengua catalana. Els neologismes prefixats poden classificar-se segons el significat (Bernal, Llopart, i Gené, 2015, p. 14-15):

- Negatiu: expressa oposició, contrarietat o bé contradicció.
- Locatiu: expressa posició.
- Gradatiu: positiu o negatiu.
- Modificador: expressa quantitat, manera, dimensió o qualificació.
- Aspectual: expressa reversió, repetició, causa, o bé pot ser reflexiu.
- Temporal: expressa anterioritat o posterioritat.

c) Per composició patrimonial (*gos policia, portapaquets*): formats per dos radicals simples o complexos. A l'hora d'analitzar-los, poden agrupar-se de diverses maneres (Coll, Montané, i Morales, 2015, p. 71-72):

- Segons la categoria gramatical.
- Segons l'estructura interna: N + N, N + A, A + A, V + N, etc.
- Segons la forma gràfica: compost amb els dos radicals junts, escrits amb un guionet, o amb els radicals escrits separadament.

¹ Els exemples inclosos a l'apartat 3.1 no pertanyen al corpus del treball. He analitzat i descrit detalladament els neologismes extrets dels programes electorals al punt 4.

- Segons l'àmbit temàtic del qual formen part.

d) Per composició culta (*fotoperiodista, maternoinfantil*): formats per una forma prefixada i una forma sufixada; per una forma prefixada i un radical, o per un radical i una forma sufixada. Les formes prefixades i sufixades cultes preserven el significat original grecolatí en adherir-se al radical. Els neologismes formats per composició culta poden classificar-se en quatre grups (Cañete, Fernández, i Janer, 2015, p. 55-56):

- Unió de dos formants cultes (forma prefixada + forma sufixada): *megapolis*
- Unió d'una forma prefixada i una paraula patrimonial: *eurozona*.
- Unió d'una paraula patrimonial i una forma sufixada: *risoteràpia*.
- Unió de dues paraules mitjançant una vocal d'enllaç (-o-): *catalano-cubà*.

e) Per lexicalització (*autorentat, convocant*): neologismes formats a partir de la lexicalització d'una forma flexiva, normalment d'un verb en infinitiu, gerundi o participi.

f) Per conversió sintàctica (*discogràfica, matinal*): neologismes formats per un canvi de categoria gramatical sense modificació de la base lèxica. Les conversions d'adjectiu a nom, de nom a adjectiu i les lexicalitzacions de les formes flexives dels verbs no sorgeixen arran d'una necessitat denominativa, sinó pel context sintàctic en el qual apareixen (Bernal i Cabré, 2015, p. 123).

g) Per sintagmació (*full de ruta, memòria històrica*): neologismes formats per una estructura sintàctica lexicalitzada. La sintagmació és també un dels processos d'innovació lèxica més productius en català, tant en la formació d'unitats terminològiques com d'unitats sintagmàtiques no especialitzades. La detecció dels neologismes sintagmàtics requereix una anàlisi més precisa. Concretament cal identificar si l'estructura lexicalitzada posseeix un significat concret en el seu conjunt, és a dir, si remet a una unitat semàntica. Els neologismes sintagmàtics poden tenir diverses estructures morfosintàctiques internes (Freixa i Rojas, 2015, p. 88):

- nom + adjectiu
- nom + *de* + nom
- nom + preposició + (determinant) + nom
- nom + preposició + nom + adjectiu
- nom + adjectiu + adjectiu
- Altres

h) Per siglació (*oenegé, tedeté*): neologismes formats per les lletres corresponents a una sigla, que està lexicalitzada i s'escriu en minúscula.

i) Per acronímia (*catanyol, helitransportar*): neologismes formats per la combinació de segments de paraules que formen una estructura sintàctica.

j) Per abreviació (*narco, pel·li*): neologismes formats per l'escurçament d'una paraula o d'un sintagma.

La siglació i l'acronímia, juntament amb l'abreviació, són processos de truncació de paraules. La truncació forma paraules trencades, incompletes i truncades, i és un dels mecanismes menys productius en català per a la creació de nous termes (Bernal, Freixa, i Llopart, 2015, p. 99).

k) Per variació (*okupar, toterreny*): variant formal ortogràfica d'una paraula documentada als diccionaris normatius.

3.1.2. Neologismes sintàctics

Neologismes formats a partir d'un canvi de subcategoria gramatical de la base lèxica. Exemples: *benziner, capellana*.

3.1.3. Neologismes semàntics

Neologismes formats a partir de la modificació del significat d'una base lèxica. El nou significat no està documentat als corpus d'exclusió. Exemples: *aperitiu, cassolada*.

L'Observatori de Neologia també considera neologismes semàntics aquelles unitats lèxiques formades a partir d'un nom propi utilitzat com un nom comú (Domènech, Estopà, Graells, i Sacasas, 2015, p. 133). Els neologismes semàntics són aquelles unitats lèxiques que s'empren dins del text amb un sentit diferent del que està documentat als diccionaris de referència.

3.1.4. Manlleus

Unitats lèxiques provinents d'una altra llengua que s'incorporen a un sistema lingüístic o bé conservant la forma original, o bé adaptant-se a l'ortografia de la llengua d'arribada. Exemples: *hipster, merci*. La llengua manllevadora és la que rep un mot d'un altre sistema lingüístic i la llengua prestadora és la que dona un mot a una altra llengua. Consisteix en un procés diferent al de la formació de paraules ja que, en aquest

cas, no es recorren a recursos morfològics, sintàctics i semàntics de la llengua (Barrera, Alsina, Fernández, i Font, 2015, p. 147).

Els manlleus s'incorporen en la llengua per diversos motius:

- a) la simple necessitat;
- b) el contacte de llengües;
- c) la moda o l'esnobisme;
- d) la intencionalitat;
- e) el multilingüisme i la internacionalització de les societats;
- f) la negligència, el descuit i la ignorància (Rull, 2008, p. 71-83).

Hi ha certs conceptes que no es tradueixen de la llengua de partida perquè l'idioma original té prestigi internacional, com és el cas de l'anglès. A vegades, no es tradueixen perquè és difícil traduir-los; en altres casos, per una superposició cultural, o bé a causa de l'origen geogràfic dels mots (Rull, 2008, p. 14). Ara bé, en alguns casos, s'opta per adequar el manlleu a les normes ortogràfiques i morfològiques del sistema lingüístic en qüestió, és a dir, adaptar-lo a la llengua. És per això que els manlleus poden classificar-se en manlleus adaptats i no adaptats.

3.2. La neologia en el discurs polític

3.2.1. La creativitat en el llenguatge polític

El llenguatge o discurs polític engloba tots els enunciats verbals que tracten sobre qüestions polítiques d'interès per als ciutadans com a integrants d'una societat organitzada institucionalment. La finalitat dels discursos polítics és persuadir els receptors, per tal de guanyar seguidors i obtenir més vots. Així doncs, a l'hora de redactar els documents per a la campanya electoral, per exemple, les organitzacions polítiques fan ús d'unes estratègies lingüístiques que fugen del discurs formal: "It seems that one of the most (if not *the* most) important functions of political discourse –persuasion– is not always achieved through the use of logical argument and the exchange of political ideas, but by employing creative linguistic means" (Tsakona, 2009, p. 84). D'aquesta manera, s'obtenen uns discursos més creatius que inclouen fenòmens i recursos lingüístics que atreuen l'atenció de l'audiència i la fan participar en la descodificació del missatge. D'entre aquests elements creatius, cal destacar la repetició, el llenguatge connotatiu, els recursos estilístics i expressius (hipèrboles, paral·lelismes,

expressions idiomàtiques, humor, doble sentit, al·literacions, etc.), i un lèxic propi i innovador.

En primer lloc, la repetició és present en el discurs polític a través de l'ús de la sinonímia i de l'adjectivació sinonímica (Núñez, 2000, p. 739). En el programa electoral d'un partit, l'organització s'ha de referir a determinats conceptes en més d'una ocasió. És en aquest moment quan pot fer ús de sinònims per tal d'evitar la redundància.

En segon lloc, en els discursos polítics és freqüent que es creïn expressions perifràstiques en el pla lèxic o fraseològic que substitueixen frases més senzilles. S'opta, per tant, per allargar les expressions, en comptes de simplificar-les. No obstant això, el fenomen de l'economia lingüística també caracteritza el llenguatge polític. En un gran nombre de casos, s'opta per substituir estructures complexes per altres expressions més simples (Núñez, 2000, p. 740).

En tercer lloc, el llenguatge polític és valoratiu i connotatiu, ja que els termes que el constitueixen disposen d'una càrrega ideològica o afectiva totalment visible o, en alguns casos, subjectiva. Per això, el valor expressiu, emotiu i afectiu, a diferència del valor conceptual, nocional o descriptiu, determinen l'ús d'aquest tipus de lèxic per part dels polítics (Fernández, 1999, p. 13). El valor connotatiu en el vocabulari polític és particularment significatiu, ja que la paraula, en l'àmbit de la política, mai és neutra. Al llarg de la història, els partits d'ideologies diferents han atorgat matisos valoratius i afectius al lèxic polític, la qual cosa ha ajudat que es formin maneres diferents d'articular la llengua, com ara el discurs de l'esquerra, el discurs de la dreta, el comunista, el feixista, etc. L'expressió ideològica en el discurs es troba en la tria de les paraules a l'hora d'expressar un concepte, entre altres aspectes. Per això, la ideologia dels partits, principalment la dels extremistes d'esquerres o de dretes, es pot estudiar a través de l'ús preferencial de certes paraules o conceptes específics (van Dijk, 2009, p. 93). Cal destacar que el caràcter positiu o negatiu de les connotacions associades als termes no és constant, sinó que les paraules poden adquirir diversos tipus de valors al llarg del temps, depenent de l'emissor i del context lingüístic i històric.

El valor ideològic i afectiu dels mots s'expressa a través de diverses marques i mecanismes lingüístics i discursius. Un dels recursos lingüístics més importants a l'hora d'expressar el contingut ideològic d'un mot és l'ús de la derivació i, més concretament, de la sufixació. El sentit valoratiu s'inscriu en l'estructura morfològica de la paraula a través d'un sufix, és a dir, adquireix una representació en el significat del mot original,

que inicialment estava format únicament per un radical (Fernández, 1999, p. 35). El significat connotatiu dels termes també es veu representat per l'antonímia i la sinonímia, pels substituïts emotius (eufemismes) i els figurats (metàfores polítiques).

La metàfora és un recurs estilístic molt freqüent en el llenguatge polític. És una de les característiques més rellevants en la comunicació política i s'utilitza principalment per persuadir el públic i per aportar coherència en els textos polítics (Tsakona, 2009, p. 86). És un constructe conceptual i descriptiu que serveix per explicar els conceptes polítics complexos i abstractes a través de termes més concrets i simples. Són creacions valoratives que disposen d'una càrrega afectiva significativa determinada per les associacions subjectives que estableixen. El valor de les metàfores pot ser o bé negatiu, en els casos en què s'utilitza per ridiculitzar l'adversari polític, o bé positiu, en els casos en què es vol donar suport a les idees pròpies del partit polític. Existeixen també metàfores que es creen amb la finalitat de denominar realitats noves. És el que es coneix com a neologia metafòrica (Fernández, 1999, p. 47). De totes maneres, aquest estudi es centra només en la formació de neologia per raons d'espai i temps del treball.

En quart lloc, quant al lèxic, en els discursos polítics hi ha una relació directa entre els temes polítics que han tingut un ressò més significatiu al llarg de la història i la producció del lèxic. Els conflictes polítics més importants disposen d'un cabal lèxic més ampli. És per això que es pot investigar un període històric concret a través de l'estudi del vocabulari utilitzat en aquell moment. En altres paraules, la llengua és un reflex de la dinàmica política d'un període històric determinat (Núñez, 2000, p. 42). Per això, en aquest treball he decidit fixar-me en un moment sociopolític concret.

Finalment, en cinquè lloc, i un dels punts més rellevants per aquest treball, una de les característiques principals de la creativitat en el llenguatge polític és la neologia, la creació d'unitats lèxiques noves en la llengua. Els canvis socials i les noves realitats històriques modifiquen directament o indirecta el lèxic polític. Els polítics volen referir-se a conceptes específics a través de termes concrets i distintius, la qual cosa provoca que es creïn nous mots en una llengua, a partir de diversos processos de formació (Núñez, 2000, p. 209).

3.2.2. Els neologismes en el llenguatge polític

Com ja he esmentat prèviament, la creació lèxica està relacionada amb la realitat social i les circumstàncies polítiques del moment. Així doncs, quan la societat experimenta una realitat social, econòmica i política nova, es creen paraules noves que s'ajusten al significat precís que els polítics volen expressar. Sorgeixen nous conceptes i, com a conseqüència, nous vocables, es produeix la modificació de termes ja existents o la substitució de certs termes per d'altres. La renovació lèxica és present en les etapes polítiques més significatives. Per exemple, durant l'època de la Transició Espanyola (1977-1982), van aparèixer nous usos del vocabulari polític ja existent i es van crear nous vocables (Fernández, 1999, p. 57). Concretament a Catalunya, les passades eleccions del 21 de desembre van ser transcendents i tots els partits polítics van voler deixar clar els seus objectius per millorar la situació política a Catalunya i el seu posicionament vers la independència. Aquest fet va influir en l'aparició de nous conceptes la denominació dels quals encara no està documentada als diccionaris de referència.

Tot i que es creen paraules noves principalment a causa de les circumstàncies polítiques del moment, la innovació lèxica també es pot estudiar des d'un punt de vista intern, és a dir, "es la propia naturaleza polémica del discurso político la que funciona como causa de toda suerte de cambios léxicos" (Fernández, 1999, p. 58). Gardin (1974, p. 71) exposa tres aspectes rellevants en els quals cal fixar-se a l'hora d'estudiar l'actuació neològica per part dels partits polítics:

- a) El vocabulari comú utilitzat pels partits: els partits polítics coincideixen en la utilització dels termes, però no sempre fan referència al mateix.
- b) El vocabulari de l'adversari polític: en algunes ocasions, la significació dels mots utilitzats per un partit no és aparentment visible, sinó que cal descobrir-ne el significat vertader.
- c) El vocabulari propi: les organitzacions creen nous termes amb l'objectiu d'imposar els seus signes lingüístics, tant els significats com els significants.

És important afegir que el llenguatge polític també es caracteritza per utilitzar paraules que pertanyen a la llengua comuna i a altres àmbits sectorials. Així doncs, en els discursos polítics, com ara els documents de la campanya electoral de les diverses organitzacions, la creació neològica també es manifesta en el llenguatge general.

Normalment, els mitjans de comunicació orals i escrits s'encarreguen de difondre i consolidar els nous termes i, encara que no estiguin recollits en els corpus d'exclusió, el significat d'aquests mots passa a ser conegut per la gran majoria de la població. Cal destacar, però, que encara que la majoria de neologismes apareixen arran de la necessitat d'expressar realitats noves, hi ha certes unitats lèxiques que sorgeixen perquè no es disposa d'un coneixement prou sòlid de la llengua (Núñez, 2000, p. 211). En alguns casos, es creen paraules en el llenguatge polític que no són necessàries, ja que ja existeixen termes que expressen el significat desitjat.

Fernández (1999, p. 58) sosté que els processos de formació de neologismes predominants en l'àmbit polític són la derivació, la composició, l'acronímia, els préstecs i l'extensió semàntica. D'entre els processos de formació més freqüents en el llenguatge polític, la sufixació és el mecanisme neològic més important. Els neologismes formats a partir de l'adjunció d'un sufix a un radical són els més abundants (*consensualizar, reprivatización, globalización*, etc.) i els que aconsegueixen consolidar-se en el discurs polític més ràpidament. L'àmbit temàtic de la política és el que inclou generalment més neologismes sufixats, denominatius i expressius, de registre formal i informal (Lorente i Cantero, 2015, p. 50). A més, la derivació en el llenguatge polític és un reflex del caràcter polèmic del discurs polític. L'adjunció d'afijos en les paraules permet obtenir vocables el significat dels quals va en contra dels partits de l'oposició: "la existencia de sufijos o afijos distintos es explotada como un arma política contra el adversario" (Fernández, 1999, p. 61).

Pel que fa als neologismes semàntics, generalment són termes que pertanyen a la llengua comuna que reben un significat nou que s'inclou en el camp semàntic de la política. En un gran nombre de casos, el significat nou apareix gràcies a la metaforització. En el canvi semàntic a través del procediment de la metàfora, es conceptualitzen uns dominis en termes d'uns altres (Domènech, Estopà, Graells, i Sacasas, 2015, p. 142).

4. ANÀLISI CONTRASTIVA DE LES DADES

4.1. Processos de formació per partit polític

En aquest apartat presento i descripc les dades quantitatives obtingudes respecte el tipus de neologismes que els diversos partits polítics van utilitzar en els programes electorals per a les darreres eleccions al Parlament de Catalunya. L'Observatori de Neologia (2004) distribueix els neologismes en tres grans grups: formals, semàntics i manlleus. Els neologismes formals es creen a partir dels recursos de la llengua; els semàntics es creen a partir de la modificació del significat d'una base lèxica, i els manlleus són mots provinents d'una altra llengua que s'incorporen a un sistema lingüístic, o bé conservant la forma original, o bé adaptant-se a l'ortografia de la llengua d'arribada.

La taula següent mostra la quantitat total de neologismes formals, semàntics i manlleus en els programes electorals dels partits polítics que van obtenir representació al Parlament de Catalunya després de les eleccions del 21D.

TAULA 1

Neologismes formals, semàntics i manlleus en els programes electorals

<i>Procés</i>	<i>Quantitat</i>	<i>Percentatge (%)</i>
Formals	701	86,2
Semàntics	41	5
Manlleus	71	8,7
<i>Total</i>	813	

Tal com es pot observar, els neologismes formals són els que predominen en els programes electorals. Dins d'aquest grup s'hi inclouen els neologismes formats per prefixació, sufixació, composició patrimonial, composició culta, sintagmació, conversió sintàctica, lexicalització i truncació (abreviació, acronímia i siglació).

A continuació, exposo els diversos processos de formació utilitzats per cada partit polític i descripc breument els que són predominants en cada programa electoral. Concretament analitzo els tres processos d'innovació lèxica més emprats per cada partit, però també comento diverses dades rellevants obtingudes de la resta de mecanismes utilitzats per les organitzacions.

4.1.1. Candidatura d'Unitat Popular (CUP)

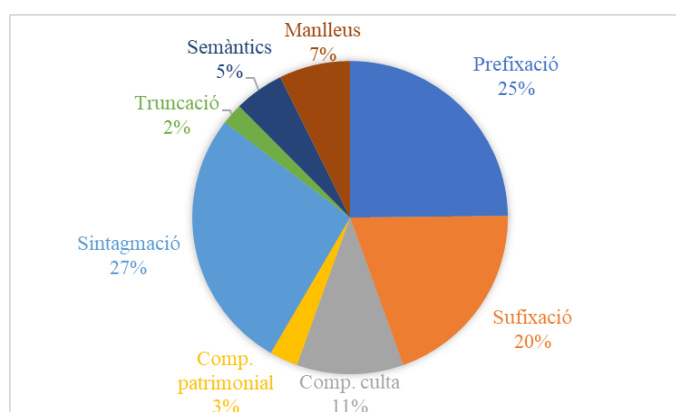
La taula següent indica el tipus de neologismes utilitzats pel partit polític de la CUP al seu programa electoral.

TAULA 2
Procés de formació dels neologismes en el programa de la CUP

<i>Procés</i>	<i>Quantitat</i>	<i>Percentatge (%)</i>	<i>Exemples</i>
Prefixació	34	24,8	<i>anticapitalisme, transgènere</i>
Sufixació	27	20	<i>clientelar, governança</i>
Composició culta	15	10,9	<i>bifòbia, retroalimentar</i>
Composició patrimonial	4	2,9	<i>fons voltor, nacional-popular</i>
Sintagmació	37	27	<i>full de ruta, via catalana</i>
Truncació	3	2,2	<i>sociovergència, trans</i>
Semàntics	7	5,1	<i>procés, retallada</i>
Manlleus	10	7,3	<i>fracking, souvenir</i>
<i>Total</i>	<i>137</i>		

Els processos de formació lèxica predominants són la sintagmació (27%), la prefixació (24,8%) i la sufixació (20%).

IMATGE 1
Procés de formació dels neologismes en el programa de la CUP

En primer lloc, la sintagmació és el procés de formació de paraules predominant en el programa de la CUP. Com ja he descrit en l'apartat 3.1, els neologismes sintagmàtics estan formats per una estructura sintàctica lexicalitzada. Dins d'aquest grup, cal destacar que hi ha un gran nombre de mots que estan relacionats amb el procés independentista i la situació

política en la qual es troba Catalunya. En són un exemple *desobediència civil no violenta, full de ruta, govern del canvi, pres polític, procés constituent, referèndum d'autodeterminació, via catalana i via eslovena*. Pel que fa a l'estructura morfosintàctica dels neologismes sintagmàtics analitzats, l'estructura de N + A és la més productiva en el programa. Dins d'aquest grup, hi ha un seguit de neologismes que estan relacionats amb el medi ambient: *canvi climàtic, energia alternativa, energia renovable, petjada ecològica i residu zero*. L'estructura de N + de + N és el segon procés de formació sintagmàtic més utilitzat en el programa. D'entre els mots recollits, la CUP també presenta un nombre considerable de casos amb aquesta estructura: *centre d'acollida, economia de rapinya, identitat de gènere, nínxol de mercat i violència de gènere*.

En segon lloc, els neologismes prefixats estan formats a partir de l'adjunció d'un prefix a un radical. Concretament en el programa de la CUP, un 34,3 % dels neologismes prefixats són de tipus gradual: *reaprofitament, recentralització, refundació, sobreconsum, sobrecost, ultranacionalisme*, etc. Els segueixen de prop els neologismes formats per prefixos locatius, amb un 28,6%: *corresponsabilitat, extracurricular, infrafinançament, intergeneracional, subcontractar*, etc. Els prefixos negatius representen un 14,3%: *antirepressiu, desfiscalització, desincentivar*, etc. Finalment, els prefixos aspectuals (*autoorganització, autodeterminació*, etc.), amb un 11,4%, els temporals (*postfranquista, predefinit*, etc.), amb un 8,6%, i els modificadors (*multirreferèndum*), amb un 2,9%, ocupen les darreres posicions.

En tercer lloc, com ja he comentat anteriorment, la sufixació és un dels processos de formació de paraules més significatius en el llenguatge polític, ja que el sentit connotatiu i valoratiu s'inscriu en l'estructura morfològica de la paraula a través del sufix (Fernández, 1999, p. 35). L'anàlisi d'aquest grup pot realitzar-se en tres grans blocs, segons la categoria gramatical dels neologismes sufixats: verbals, adjectius i nominals. En el programa de la CUP, el grup de neologismes sufixats predominant és el de categoria nominal. Dins d'aquest grup, cal destacar el neologisme *processisme*, format pel sufix *-isme*, un dels més abundants entre els neologismes nominals. La base del neologisme és un nom comú i, a partir de l'adjunció del sufix, s'obté la denominació d'una tendència en la conducta social. En aquest bloc també s'hi inclouen els neologismes sufixats que expressen 'acció i efecte', a través del sufix *-ció*, com ara *desmilitarització, elitització, financiarització, governamentalització, precarització, transversalització i verticalització*. Quant als neologismes sufixats de categoria verbal, he recollit mots formats pel sufix verbalitzador més productiu en català, *-itzar* (Lorente i Cantero, 2015, p. 33). En són un exemple *estacionalitzar, externalitzar, folcloritzar*,

invisibilitzar, marginalitzar i racialitzar. Finalment, els neologismes sufixats de categoria adjectiva són els més escassos en el programa: *clientelar, emancipatori, privatitzador i productivista*.

4.1.2. Junts per Catalunya (JxCat)

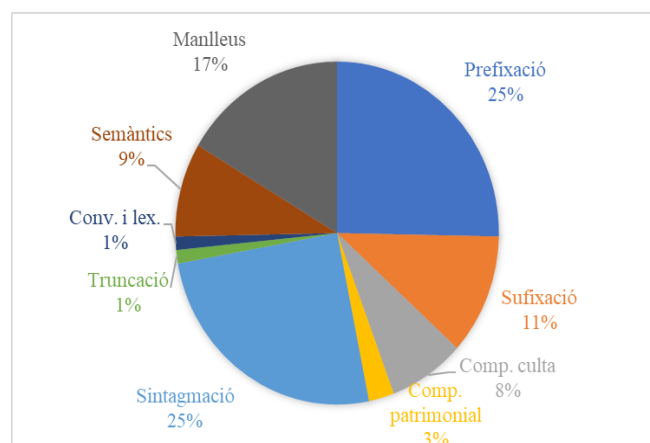
En la taula següent, es pot observar els diversos mecanismes d'innovació lèxica presents al programa de JxCat.

TAULA 3
Procés de formació dels neologismes en el programa de JxCat

<i>Procés</i>	<i>Quantitat</i>	<i>Percentatge (%)</i>	<i>Exemples</i>
Prefixació	20	25,3	<i>coresponsabilització, reformular</i>
Sufixació	9	11	<i>judicialització, visibilitzar</i>
Composició culta	6	7,6	<i>ciberseguretat, ecodisseny</i>
Composició patrimonial	2	2,5	<i>cost-efectivitat, impressió 3D</i>
Sintagmació	20	25,3	<i>economia verda, xarxa social</i>
Truncació	1	1,3	<i>pime</i>
Conversió i lexicalització	1	1,3	<i>muscular</i>
Semàntics	7	8,9	<i>baula, pivotar</i>
Manlleus	13	16,5	<i>lobi, start-up</i>
<i>Total</i>	<i>79</i>		

Tal com es pot observar, els tipus de neologismes predominants en el programa de JxCat són els formats per prefixació (25,3 %), per sintagmació (25,3 %) i els manlleus (16,5 %).

IMATGE 2
Procés de formació dels neologismes en el programa de JxCat

En primer lloc, l'organització política ha utilitzat principalment neologismes prefixats locatius, que representen un 45 %, i estan formats pels prefixos locatius més productius de la llengua catalana *co-* i *inter-*, entre d'altres: *corresponsabilitat*, *interdepartamental*, *intersexual*, *supramunicipal* i *transexual*. Tot seguit, els neologismes prefixats gradatius i modificadors tenen el mateix percentatge, un 20 %. D'una banda, *reformulació* i *superreduït* són neologismes prefixats gradatius i, d'alta banda, *microempresa* i *multiadministratiu* són neologismes prefixats modificadors quantificadors. Dins del grup dels gradatius, cal destacar el neologisme *semijutge*. El partit polític l'ha escrit entre cometes: *La situació actual en què els lletrats de l'administració de justícia fan de "semijutge" distorsiona el bon funcionament dels Jutjats*. L'ús d'aquest terme, tenint en compte el context polític en el qual es troba Catalunya, fa palesa la disconformitat de JxCat vers certes injustícies polítiques dutes a terme pels òrgans judicials durant els darrers mesos. Els neologismes prefixats negatius (*desincentivar*), temporals (*predistributiu*) i aspectuals (*empoderar*) ocupen les darreres posicions.

En segon lloc, com en el programa de la CUP, la sintagmació és un dels processos d'innovació lèxica més emprat per JxCat. Els neologismes sintagmàtics són unitats lèxiques noves detectades en l'ús i no documentades als corpus d'exclusió (Freixa i Rojas, 2015, p. 85). La majoria dels termes recollits presenten una estructura morfosintàctica de N + A: *canvi climàtic*, *cicle formatiu*, *economia col·laborativa*, *esclatxa salarial*, *fractura digital*, *orientació sexual*, *reproducció assistida*, *violència masclista*, *vot electrònic*, etc. La segona estructura més rendible és la de N + de + N, amb casos com *estat de dret* i *identitat de gènere*.

Finalment, en tercer lloc, el programa de JxCat també presenta diversos manlleus. Com ja he descrit en el punt 3.1, els manlleus són unitats lèxiques provinents d'una altra llengua que s'incorporen a un sistema lingüístic, o bé conservant la forma original, o bé adaptant-se a l'ortografia de la llengua d'arribada. En el programa de JxCat he trobat 12 manlleus no adaptats de l'anglès: *blockchain*, *compliance*, *hub*, *know how*, *smart*, *start-up* i *transfer pricing*, entre d'altres. L'organització ha inclòs només un manlleu adaptat de l'anglès, *lobi*. Es pot observar que el partit polític no tendeix a adaptar els estrangerismes a la llengua catalana, sinó que n'adopta la forma original sense cap modificació. Probablement l'organització podria haver recorregut a formes alternatives genuïnes de la llengua, però ha preferit conservar els mots originals de l'anglès. El fet de no adaptar les formes manllevades de l'anglès podria ser un indicador que JxCat es vol mostrar com un partit que aposta per la modernització i la internacionalització. Ara bé, cal destacar que tots els manlleus no adaptats

recollits estan escrits en cursiva. L'ús d'aquesta marca tipogràfica fa palès que el partit polític és conscient que els termes no formen part de la llengua catalana.

4.1.3. Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)

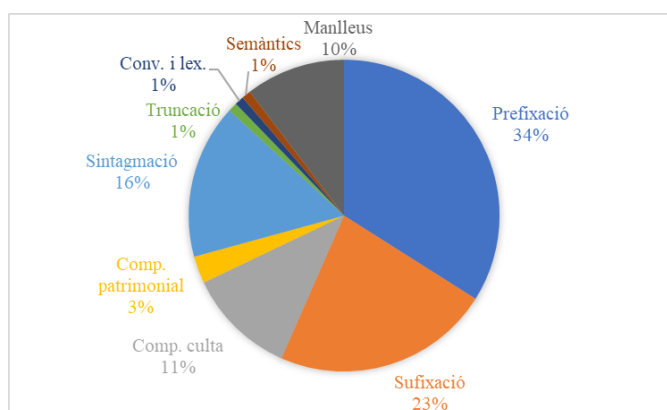
La taula següent mostra la classificació dels tipus de neologismes que ERC ha emprat al seu programa electoral.

TAULA 4
Procés de formació dels neologismes en el programa d'ERC

<i>Procés</i>	<i>Quantitat</i>	<i>Percentatge (%)</i>	<i>Exemples</i>
Prefixació	36	34	<i>microempresa, recentralització</i>
Sufixació	24	23	<i>convivencial, precarització</i>
Composició culta	12	11,3	<i>catalanofòbia, eurozona</i>
Composició patrimonial	3	2,8	<i>beca-salari, compra-venda</i>
Sintagmació	17	16	<i>pla de xoc, violència masclista</i>
Truncació	1	0,9	<i>pime</i>
Conversió i lexicalització	1	0,9	<i>encartellar</i>
Semàntics	1	0,9	<i>clúster</i>
Manlleus	11	10,4	<i>coworking, partenariat</i>
<i>Total</i>	106		

Els tipus de processos d'innovació lèxica més utilitzats per Esquerra Republicana al seu programa electoral són la prefixació (34 %), la sufixació (23 %) i la sintagmació (16 %). Els segueix de prop la composició culta (11,3 %).

IMATGE 3
Procés de formació dels neologismes en el programa d'ERC

En primer lloc, la majoria dels neologismes prefixats són locatius, concretament un 36,1 %: *codecisió, corresponsable, infrafinançament, intercooperació, intermodal i transfòbia*, entre d'altres. Els segueixen els aspectuals, amb un 22,2 %, com ara *autoocupació, reallotjament i refundació*. L'organització política també fa ús de neologismes prefixats modificadors, amb un 16,7 %, com ara *micromecenatge, multidimensional i pluridisciplinar* i, amb el mateix percentatge, també utilitza neologismes prefixats negatius. A diferència dels partits polítics analitzats anteriorment, ERC emprà neologismes negatius formats amb el prefix *no-*, que indica negació: *no-discriminació i no-violència*.

En segon lloc, quant als neologismes sufixats, els de categoria nominal són els més abundants en el programa. ERC emprà neologismes sufixats que designen 'acció i efecte', a través del sufix *-ció*, com ara *constitucionalització, cronificació, precarització i territorialització*, així com noms que expressen qualitat, mitjançant el sufix *-itat*: *interculturalitat, marentalitat, ocupabilitat, progressivitat i traçabilitat*. D'entre els neologismes sufixats de categoria adjectiva, cal destacar les formes acabades en *-dor*, com *remunicipalitzador*, i les acabades en *-iu*, com *col·laboratiu i identificatiu*. Finalment he trobat un neologisme sufixat de categoria verbal: *mapificar*.

En tercer lloc, la sintagmació també presenta nombrosos casos en el programa d'ERC. De manera similar als partits analitzats anteriorment, la majoria de neologismes sintagmàtics estan formats per l'estructura de N + A: *energia renovable, flux migratori, fracàs escolar, pobresa energètica, precarietat laboral i pres polític*, entre d'altres. Dins d'aquest grup cal destacar el neologisme *àngel inversor*, que fa referència a un accionista i assessor en una empresa que inverteix capital de risc (TERMCAT – Cercaterm). El neologisme prové de l'anglès *business angel* i es pot observar que el partit polític ha optat per utilitzar la forma alternativa en català. Pel que fa als neologismes sintagmàtics que presenten una estructura de N + de + N, cal destacar *identitat de gènere, pla de xoc i presa de decisions*.

El partit polític també ha inclòs un nombre significatiu de neologismes formats per composició culta. Tal com he descrit en l'apartat 3.1, aquests neologismes poden estar formats per una forma prefixada culta i una forma sufixada culta, per una forma prefixada i un radical, o bé per un radical i una forma sufixada culta. Les formes prefixades i sufixades cultes preserven el significat original grecolatí quan s'adhereixen a la paraula de la llengua. S'observa que els neologismes predominants d'aquest grup són els compostos per formes prefixades cultes i una paraula de la llengua catalana. En són un exemple *ecoeficiència, euro-mediterrani, eurozona, radioelèctric, socioprofessional i teleassistència*. A continuació, el

partit polític fa ús de neologismes compostos per la forma sufixada culta *-fòbia*: *catalanofòbia*, *islamofòbia* i *LGBTIfòbia*. Aquest darrer neologisme està compost per la sigla LGBT, relativa a les lesbianes, els gais, els bisexuals i els transgèneres com a col·lectiu, i la forma sufixada culta *-fòbia*. El conjunt de la paraula fa referència a l'aversió existent vers els col·lectius anomenats. Cal destacar que el terme no és fàcilment pronunciable, ja que no ha estat adaptat gràficament a la llengua catalana. En darrer lloc, he trobat un neologisme format per composició culta, concretament per la unió de dues paraules a partir de la vocal d'enllaç *-o-*: *público-privat*.

4.1.4. En Comú Podem (ECP)

A continuació, exposo la taula que recull els tipus de neologismes presents al programa electoral d'ECP.

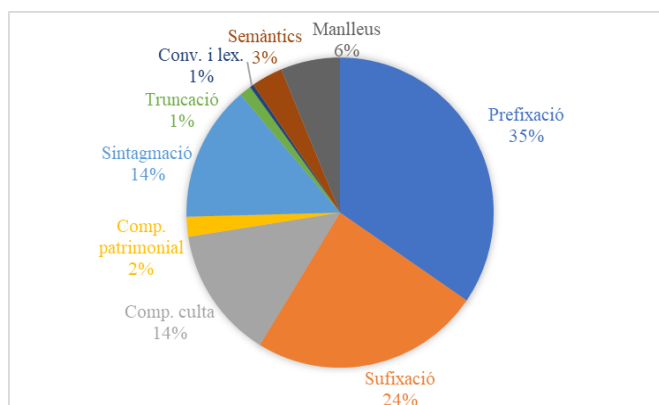
TAULA 5
Procés de formació dels neologismes en el programa d'ECP

<i>Procés</i>	<i>Quantitat</i>	<i>Percentatge (%)</i>	<i>Exemples</i>
Prefixació	83	34,6	<i>desmercantilitzar, intrafamiliar</i>
Sufixació	58	24	<i>invisibilitzar, sensellarisme</i>
Composició culta	33	13,8	<i>agroecològic, teleassistència</i>
Composició patrimonial	5	2,1	<i>capllaçat, religiosespiritual,</i>
Sintagmació	33	14,2	<i>bombolla immobiliària, zona verda</i>
Truncació	3	1,3	<i>glocal, monomarental</i>
Conversió i lexicalització	1	0,4	<i>represaliat</i>
Semàntics	9	3,3	<i>contrareforma, topall</i>
Manlleus	15	6,3	<i>bullying, dumping</i>
<i>Total</i>	240		

Els tipus de neologismes predominants al programa electoral d'En Comú Podem són els neologismes prefixats (34,6 %), els sufixats (24 %) i els sintagmàtics (14,2 %). Els segueixen molt de prop els neologismes formats per composició culta (13,8 %).

IMATGE 4

Procés de formació dels neologismes en el programa d'ECP

En primer lloc, els neologismes prefixats aspectuals, amb un 32,5 %, i els locatius, amb un 30,1 %, són els més abundants. D'una banda, el grup dels aspectuals inclou verbs que expressen repetició a partir del prefix *re-*, com ara *redimensionar*, *redissenyar*, *reformular*, *refundar* i *remunicipalitzar*, i verbs que expressen reversió a través del prefix *des-*, com ara *desestigmatitzar*, *desincentivar* i *desinstitucionalitzar*. En la reversió, s'estableix una oposició semàntica amb l'acció prèvia (Bernal, Llopart, i Gené, 2015, p. 24). D'altra banda, quant als locatius, hi ha un gran nombre de neologismes formats pel prefix *co-* i *inter-*, dos dels prefixos més productius en català: *cooportació*, *codisseny*, *coeducar*, *intergovernamentalisme* i *intersexual*, entre d'altres. Els segueixen els neologismes prefixats negatius, amb un 16,9 %, com ara *al·legalitat*, *antigitanisme*, *disfuncional* i *no-discriminació*.

En segon lloc, emprant la mateixa estratègia que la CUP, ECP utilitza molts neologismes sufixats amb l'objectiu d'atribuir un llenguatge connotatiu i valoratiu als seus discursos. Els neologismes sufixats més nombrosos en el programa són els de categoria nominal. En són un exemple els que acaben amb el sufix *-dor*, *dessaladora*; *-itat*, *ordinalitat*, *progressivitat*, *traçabilitat*; i *-ció*, *gentrificació*, *guetificació* i *sexualització*. Els segueixen els de categoria adjectiva, com ara *clientelar*², *clientelista*, *col·laboratiu*, *garantista* i *migrant*. Finalment, la majoria dels neologismes sufixats de categoria verbal acaben amb el sufix *-itzar*: *autonomitzar*, *externalitzar*, *invisibilitzar*, *masculinitzar*, *positivitzar* i *testejar*, entre d'altres.

² Encara que pot semblar que la forma *clientelar* correspon a un verb, la categoria gramatical del neologisme és la d'adjectiu, tal com s'observa en el context d'aparició: *Fer una aposta real en el marc de l'estratègia RIS3CAT que permeti treure profit dels recursos procedents dels fons europeus, particularment el FEDER, per impulsar efectivament la recerca i la seva transferència a l'activitat econòmica i abandonar el seu ús clientelar i inefectiu vigent fins ara* (Programa electoral d'En Comú Podem).

En tercer lloc, com ja s'ha vist en l'anàlisi dels altres partits polítics, la sintagmació és un dels mecanismes de creació neològica més productius. En el programa d'En Comú Podem, l'estructura morfosintàctica predominant és la de N + A. D'entre les dades recollides, hi ha un seguit de neologismes sintagmàtics que es poden agrupar en camps semàntics concrets. Hi ha un grup de mots relacionats amb el procés independentista: *declaració unilateral d'independència*, *pres polític* i *vot electrònic*. ECP també ha inclòs neologismes relacionats amb el medi ambient: *canvi climàtic*, *consum responsable*, *economia verda*, *petjada ecològica*, *energia renovable*, *residu zero* i *zona verda*. Finalment, cal destacar els neologismes relacionats amb l'economia: *bombolla immobiliària*, *comerç electrònic*, *economia col·laborativa*, *recursos humans*, *salari màxim*, *salari mínim* i *teixit productiu*.

Quant als neologismes formats per composició culta, el partit ha inclòs termes formats per una forma prefixada culta i una paraula patrimonial com, per exemple, *agroecològic*, *euromediterrani*, *geodiversitat*, *minitransvasament* i *sociopolític*; per una paraula patrimonial i una forma sufixada, *islamofòbia*, *serofòbia* i *transfòbic*; i neologismes formats a partir de la vocal d'enllaç -o-: *afectivosexual*, *farmacoterapèutic* i *ludicofestiu*.

4.1.5. Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC)

La taula següent mostra els diversos processos d'innovació lèxica emprats per a la formació de paraules noves al programa del PSC.

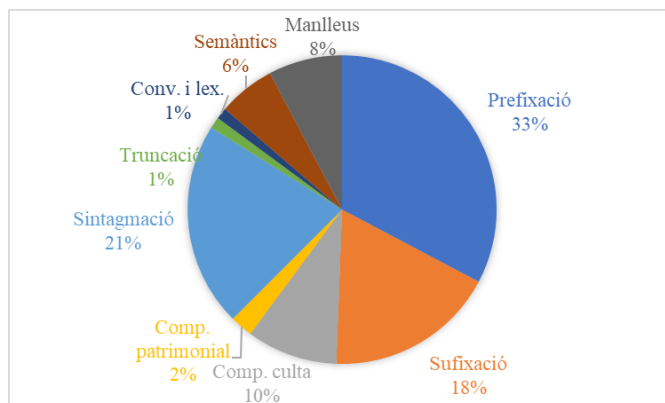
TAULA 6
Procés de formació dels neologismes en el programa del PSC

<i>Procés</i>	<i>Quantitat</i>	<i>Percentatge (%)</i>	<i>Exemples</i>
Prefixació	55	32,7	<i>anhistòric, pluricultural</i>
Sufixació	30	18	<i>cronificació, territorialitzar</i>
Composició culta	16	9,5	<i>euroescèptic, juridicofiscal</i>
Composició patrimonial	4	2,4	<i>capital-risc, escola-treball</i>
Sintagmació	36	21,4	<i>residu zero, violència masclista</i>
Truncació	2	1,2	<i>cet, pime</i>
Conversió i lexicalització	2	1,2	<i>europèitxant, socialitzant</i>
Semàntics	10	6	<i>monitoratge, verd</i>
Manlles	13	7,7	<i>business angel, open data</i>
<i>Total</i>	168		

Els mecanismes de formació de paraules més abundants en el programa del Partit dels Socialistes de Catalunya són la prefixació (32,7%), la sintagmació (21,4%) i la sufixació (18%).

IMATGE 5

Procés de formació dels neologismes en el programa del PSC

En primer lloc, els neologismes locatius encapçalen la llista dels termes formats per prefixació, amb un 45%. En són un exemple *cogovern*, *extracurricular*, *infrahabitatge*, *interassociatiu*, *subrepresentat* i *transgènere*. Els segueixen els graduals, amb un 20%: *reassentament*, *recentralitzador*, *renaturalització*, etc. I a continuació, els negatius, amb un 14,5%: *anhistòric*, *antipedra*, *desprotecció* i *inassumible*, entre d'altres.

En segon lloc, quant al procés de la sintagmació, gairebé tots els neologismes sintagmàtics utilitzats pel PSC presenten l'estructura morfosintàctica de N + A. També hi ha alguns casos en què és de N + de + N. Dins del grup de neologismes relacionats amb el medi ambient, s'hi podria incloure *canvi climàtic*, *economia verda*, *energia renovable*, *espai verd*, *fiscalitat verda*, *fractura hidràulica*, *ramaderia ecològica* i *residu zero*. El segon grup temàtic de neologismes més ampli és el de l'economia i l'empresa. En són un exemple *bombolla immobiliària*, *clàusula sòl*, *dumping social*, *economia circular*, *escletxa salarial*, *salari mínim* i *teixit econòmic*. És important esmentar que també he recollit un seguit de termes relacionats amb la desigualtat de gènere i els drets de la dona. El PSC ha utilitzat les denominacions *bretxa salarial*, *violència de gènere* i *violència masclista*. Dins d'aquest àmbit temàtic, també s'hi podria incloure el neologisme semàntic *sostre de vidre*. Tot i que inicialment el terme es va formar per sintagmació, l'últim procés de creació lèxica ha estat el canvi semàntic. El terme *sostre de vidre* fa referència a la barrera invisible que tenen les dones per ascendir professionalment a càrrecs de més responsabilitat (TERMCAT – Cercaterm).

En tercer lloc, el programa del PSC també presenta un nombre considerable de neologismes sufixats. S'observa l'ús principalment de neologismes sufixats de categoria nominal: *assistencialisme*, *bancarització*, *gihadisme*, *governança*, *interculturalitat*, *mutualització*, *okupació*, *sensellarisme* i *transversalitat*. Pel que fa als de categoria adjectiva, en són un exemple *convivencial*, *estigmatitzador*, *habitacional* i *resilient*. Finalment el PSC també emprà neologismes sufixats de categoria verbal, com ara *calendaritzar*, *judicialitzar*, *precaritzar* i *territorialitzar*.

4.1.6. Partit Popular de Catalunya (PP)

A continuació, exposo la classificació dels tipus de neologismes utilitzats pel PP al seu programa electoral.

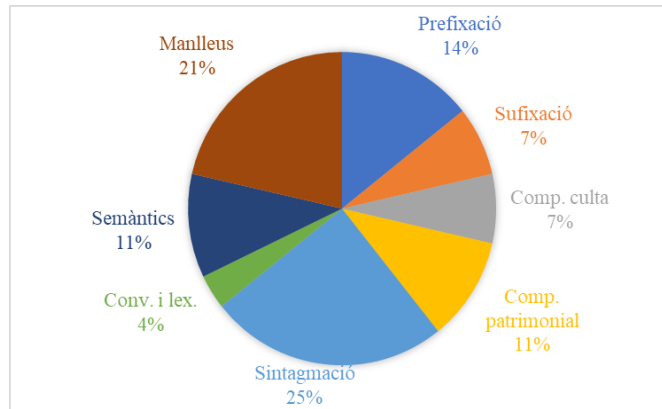
TAULA 7
Procés de formació dels neologismes en el programa del PP

<i>Procés</i>	<i>Quantitat</i>	<i>Percentatge (%)</i>	<i>Exemples</i>
Prefixació	4	14,3	<i>co-capital, intermodalitat</i>
Sufixació	2	7	<i>gihadista, ordinalitat</i>
Composició culta	2	7,1	<i>nanotecnologia, sociolaboral</i>
Composició patrimonial	3	10,7	<i>agrícola-ramader, ràdio-tòxic</i>
Sintagmació	7	25	<i>crèdit tou, tolerància zero</i>
Conversió i lexicalització	1	3,6	<i>popular</i>
Semàntics	3	10,7	<i>entramat, viver</i>
Manlleus	6	21,4	<i>smartcity, xiringuito</i>
<i>Total</i>	28		

El procés de formació de paraules més emprat pel Partit Popular és la sintagmació (25%), seguit dels manlleus (21,4%) i del mecanisme de la prefixació (14,3%).

IMATGE 6

Procés de formació dels neologismes en el programa del PP

En primer lloc, la sintagmació presenta exemples com ara *economia verda*, *parc tecnològic*, *teixit empresarial* i *violència de gènere*. El neologisme *crèdit tou* prové del castellà, *crédito blando*, i fa referència al crèdit que el prestador ofereix al prestatari amb unes condicions favorables (*Diccionario de la lengua española*, 2017).

En segon lloc, el PP ha inclòs quatre manlleus de l'anglès i dos del castellà. Concretament dins del grup dels manlleus de l'anglès, n'hi ha dos d'adaptats, *bulling* i *ciberbulling*, i dos de no adaptats, *business angel* i *smartcity*. Pel que fa als manlleus adaptats, el partit ha optat per adaptar gràficament els termes de manera parcial: s'ha substituït la *-y-* per una *-i-*, però s'ha mantingut la grafia *-ll-* i la terminació *-ing* de l'anglès. Quant als manlleus no adaptats, el PP ha conservat la forma original dels vocables en anglès. A més, a diferència d'ERC, que ha inclòs el terme *àngel inversor* en el seu programa, l'organització ha manllevat directament de l'anglès *business angel*. El partit polític ha escrit els manlleus en rodona, és a dir, no ha fet ús de cap marca tipogràfica. L'ús de l'anglès en el programa ens indica l'aposta per a la modernització i la internacionalització. Els manlleus del castellà han estat adaptats al català: *oïdes sordes* i *xiringuito*.

En tercer lloc, la prefixació és també un dels mecanismes emprats pel partit a l'hora d'utilitzar paraules noves. En són un exemple els neologismes prefixats *co-capital*, *desincentivar*, *intermodalitat* i *microcrèdit*.

4.1.7. Ciutadans (Cs)

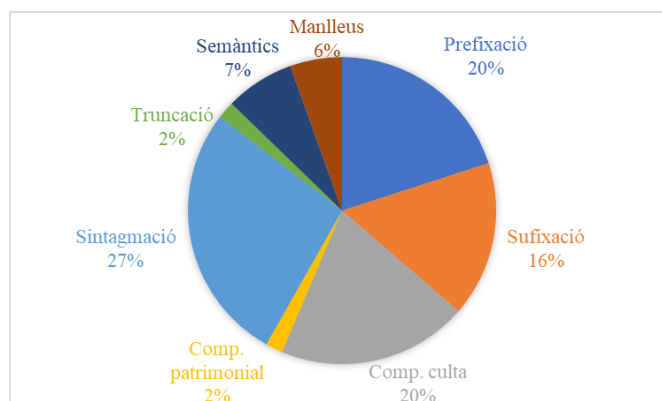
La taula següent recull els tipus de neologismes inclosos en el programa electoral de Ciutadans.

TAULA 8
Procés de formació dels neologismes en el programa de Cs

Procés	Quantitat	Percentatge (%)	Exemples
Prefixació	11	20	<i>infrautilitzar, sobecost</i>
Sufixació	9	16	<i>migrant, okupació</i>
Composició culta	11	20	<i>farmacoterapèutic, telemedicina</i>
Composició patrimonial	1	1,8	<i>cargol poma</i>
Sintagmació	15	27,3	<i>reproducció assistida, teixit productiu</i>
Truncació	1	1,8	<i>pime</i>
Semàntics	4	7,3	<i>procés, porta giratòria</i>
Manlleus	3	5,5	<i>lobby, think tank</i>
<i>Total</i>	<i>55</i>		

Els processos d'innovació lèxica més utilitzats són la sintagmació (27,3 %), la prefixació (20 %) i la composició culta (20 %). Els segueix de prop la sufixació (16 %).

IMATGE 7
Procés de formació dels neologismes en el programa de Cs

En primer lloc, la majoria de neologismes sintagmàtics presenten l'estructura de N + A. En són un exemple *bretxa salarial, canvi climàtic, economia circular, jornada laboral i orientació sexual*. D'entre els neologismes sintagmàtics formats per l'estructura de N + de + N, cal destacar els termes *centre d'acollida i violència de gènere*. En aquest punt és important esmentar que un dels neologismes semàntics utilitzats per l'organització és *porta giratòria*.

Encara que, aparentment, sembla que ha estat format per sintagmació, el terme ha patit clarament un canvi semàntic, tal com es pot interpretar pel context: *Limitarem les «portes giratòries» entre la política i les empreses. Els alts càrrecs de la Generalitat no podran treballar ni proveir serveis professionals a empreses privades afectades directament per decisions en què hagin participat en els dos anys posteriors al cessament en el càrrec.* El neologisme està escrit entre cometes i fa referència al fet que els alts càrrecs d'un govern puguin accedir a treballar a empreses privades gràcies a la seva ocupació pública anterior.

En segon lloc, quant als neologismes prefixats, un 63,6% són locatius: *copagament, infrautilitzar, intersexual, sobrecost i transgènere*. Els segueixen els modificadors, amb un 18,2%: *monotema i polimedicat*.

En tercer lloc, Ciutadans ha inclòs neologismes formats per una forma prefixada culta: *agroalimentari, sociosanitari i telemedicina*. També ha inclòs neologismes formats per una forma sufixada culta: *bifòbia, lesbofòbia i transfòbia*. Finalment, he recollit diversos neologismes formats per composició culta mitjançant la vocal d'enllaç *-o-*: *científicotècnic, farmacoterapèutic i publicoprivat*.

4.1.8. Processos d'innovació lèxica menys freqüents

Tal com es pot comprovar en l'anàlisi anterior, els processos d'innovació lèxica predominants són la prefixació, la sufixació i la sintagmació. Els segueixen els manlleus i la composició culta. En aquest apartat, exposo els mecanismes d'innovació lèxica menys presents en els programes, però que considero que han aportat mots distintius i rellevants per aquest treball. Concretament descriu els neologismes formats per truncació i els neologismes semàntics.

D'una banda, com ja he comentat a l'apartat 3.1, la truncació inclou tres processos de formació de paraules independents: l'abreviació, l'acronímia i la siglació. En el conjunt dels programes electorals analitzats, he recollit un nombre força reduït de neologismes formats per truncació, ja que és un mecanisme d'innovació lèxica poc productiu en català (Bernal, Freixa, i Llopart, 2015, p. 99). Concretament he obtingut tres neologismes formats a partir del procés de l'abreviació: *rodalies, trans*, com a nom, i *trans* com a adjectiu. Pel que fa a l'acronímia, que consisteix en la combinació de segments de paraules per formar una estructura sintàctica, els partits polítics han fet ús de *glocal, monomarental i sociovergència*. Aquest darrer neologisme ha estat utilitzat per la CUP en el seu programa, entre cometes, i fa referència a la unió de poders que hi ha hagut en algunes etapes històriques entre el Partit dels Socialistes de Catalunya i Convergència i Unió. Quant a la siglació, només he recollit dos neologismes

formats per aquest procés: *pime*, que prové de *petita i mitjana empresa*, i *cet*, de *centres especials de treball*. La siglació, precisament, és el procés de truncació menys productiu en català (Bernal, Freixa, i Llopart, 2015, p. 114).

D'altra banda, els neologismes semàntics es formen a partir de la modificació del significat d'una base lèxica. El nou significat no està documentat als corpus d'exclusió. L'Observatori de Neologia també considera neologismes semàntics aquelles unitats lèxiques formades a partir d'un nom propi utilitzat com un nom comú (Domènech, Estopà, Graells, i Sacasas, 2015, p. 133). No obstant això, en aquest treball, no els he tingut en compte. Concretament he recollit els termes el significat dels quals no s'adequa al context on es troben. En altres paraules, són mots que s'utilitzen amb un sentit diferent al que acostumen a tenir. Els he classificat segons la categoria gramatical en la qual es troben. En primer lloc, els neologismes semàntics nominals són els següents: *baula*, *clúster*, *coll d'ampolla*, *contrareforma*, *entramat*, *esclotxa*, *monitoratge*, *perifèric*, *petjada*, *porta giratòria*, *procés*, *retallada*, *sostre de vidre*, *tensor*, *topall*, *viver* i *xarxa*. Quant al neologisme *procés*, cada vegada s'utilitza més –ha estat recollit en tres dels programes electorals– i fa referència al procés sobiranista català per aconseguir el dret a l'autodeterminació i a la independència de Catalunya. En segon lloc, he recollit els adjectius *animalista* i *verd* i, en tercer lloc, els verbs *pivotar*, *retallar* i *teixir*.

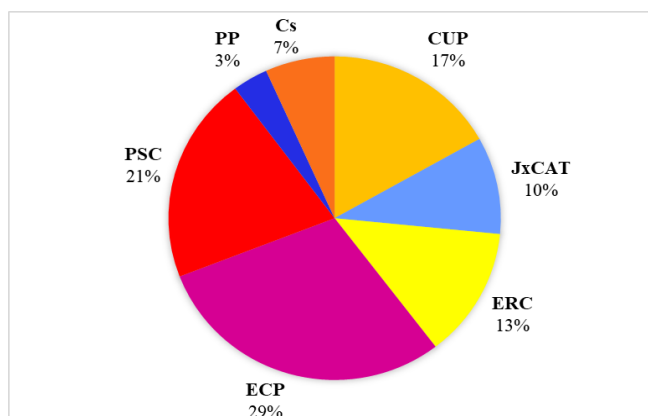
4.2. Densitat neològica en els programes

En aquest apartat comento els resultats obtinguts en la seva totalitat, és a dir, analitzo la densitat neològica total en els programes electorals per a les eleccions del 21D.

Per començar, he calculat la quantitat de neologismes inclosos en cada programa electoral, sobre el total de neologismes recollits (Imatge 8).

IMATGE 8

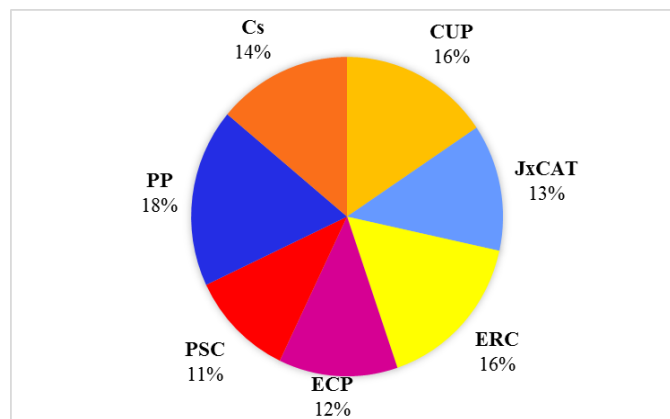
Densitat neològica en els programes electorals

En els programes electorals analitzats, els partits polítics hi presenten les seves propostes per al nou govern, així com la seva ideologia i els valors que els defineixen i els fan distintius de la resta. Les organitzacions tracten temes similars i reflexionen sobre els conflictes més recents dins del panorama català. No obstant això, hi ha certes organitzacions que han fet ús d'un nombre de paraules molt més extens que d'altres. Així doncs, a l'hora de calcular la densitat neològica en els set programes electorals, he considerat necessari tenir en compte el nombre de paraules utilitzat per cada partit polític. Per poder comparar la quantitat de paraules noves utilitzades en cada programa amb igualtat de condicions, he calculat el nombre proporcional de neologismes en cada 1.000 paraules (Imatge 9).

IMATGE 9

Densitat neològica en cada 1.000 paraules

Tal com es pot observar en la imatge 8, En Comú Podem, el Partit dels Socialistes de Catalunya, i la Candidatura d'Unitat Popular són els partits polítics que han utilitzat un nombre més elevat de neologismes. Sobre el total de neologismes obtinguts, 813, ECP en representa el 29 % (240); el PSC, el 21 % (168); i, la CUP, el 17 % (137).

Pel que fa a la imatge 9, es pot veure clarament que els resultats varien significativament respecte els del primer gràfic. Observant els resultats de la representació neològica en cada 1.000 paraules, es podria hipotetitzar que el PP, amb un 18 %, ERC, amb un 16 %, i la CUP, amb un 16 %, són les organitzacions que fan ús d'un nombre més elevat de neologismes. No obstant això, aquestes dades no són del tot precises, ja que la quantitat de neologismes en un text no respon a estadístiques numèriques i, per tant, l'ús de termes nous podria dependre d'altres factors.

Per tal de comparar la densitat neològica en la seva totalitat d'una manera alternativa, centro aquesta part de l'anàlisi en la comparació de l'ús dels processos d'innovació lèxica per part de cada partit amb la mitjana total de cada mecanisme. D'aquesta manera, el treball em permet

comparar la densitat neològica i l'ús dels diversos processos de formació de paraules de cada programa amb igualtat de condicions. La taula següent mostra la mitjana de cada procés de formació lèxica sobre el total de neologismes obtinguts.

TAULA 9

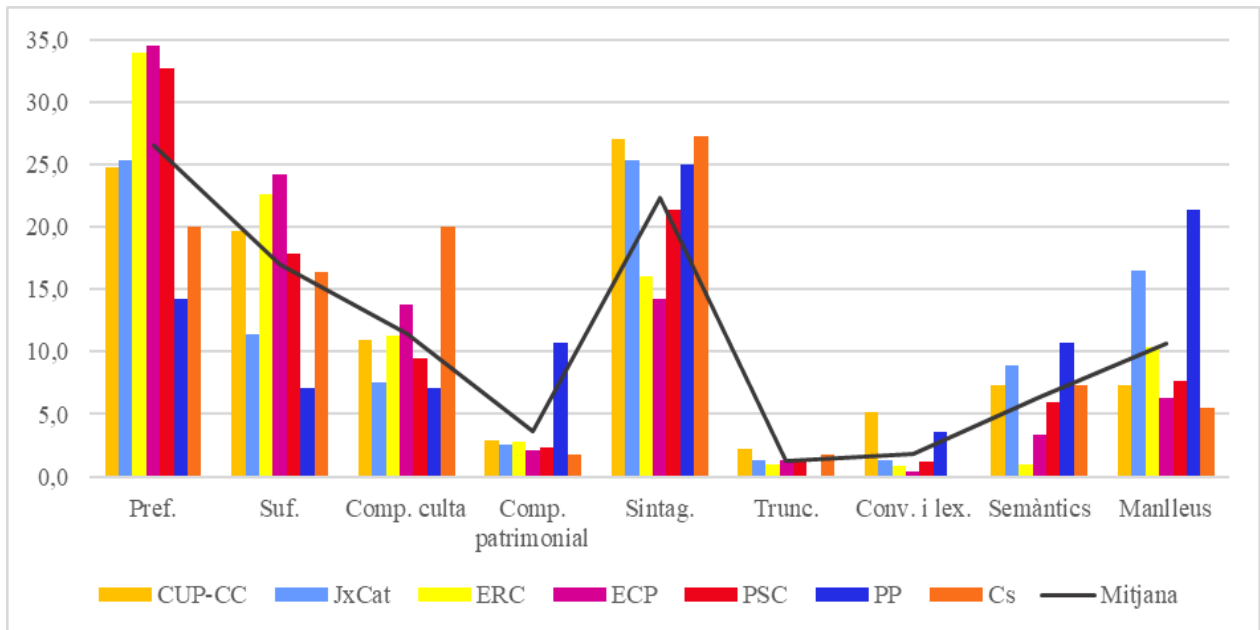
Mitjana de neologismes per procés de formació lèxica

<i>Procés</i>	<i>Mitjana</i>
Prefixació	26,5
Sufixació	17
Composició culta	11,5
Composició patrimonial	3,6
Sintagmació	22,3
Truncació	1,2
Conversió i lexicalització	1,8
Semàntics	6,3
Manlleus	10,7

Segons aquestes dades, els mecanismes de formació més utilitzats en la totalitat dels programes electorals són la prefixació (26,5 %), la sintagmació (22,3 %) i la sufixació (17 %); els que presenten una freqüència mitjana són la composició culta (11,5 %) i els manlleus (10,7 %); i, per últim, els que presenten la freqüència més baixa són els semàntics (6,3 %), la composició patrimonial (3,6 %), la truncació (1,2 %) i la conversió i la lexicalització (1,8 %).

A continuació, exposo la representació gràfica dels diversos processos d'innovació lèxica utilitzats per cada partit polític respecte la mitjana total. En cada procés de formació hi ha la representació de cada partit amb barres verticals. La línia horitzontal representa la mitjana.

Procés de formació dels neologismes respecte la mitjana

Tal com es pot observar, els partits polítics analitzats no sempre s'ajusten a la mitjana total de cada mecanisme de formació lèxica. En alguns casos, els resultats obtinguts de cada programa són significativament superiors a la mitjana, i, en d'altres casos, són molt inferiors.

En primer lloc, quant a la prefixació, mentre que la CUP i JxCat presenten uns resultats força semblants a la mitjana total (26,5%), l'ús del procés d'innovació lèxica per part de la resta de partits és més divers. D'una banda, ERC, ECP i el PSC presenten un nombre més elevat de neologismes prefixats respecte la mitjana. D'altra banda, el PP i Cs empen un nombre força inferior de paraules noves prefixades respecte la mitjana.

En segon lloc, en la sufixació, la CUP, el PSC i Cs s'ajusten força a la mitjana (17%). No obstant això, en els programes d'ERC i d'ECP, s'hi observa un ús més nombrós de neologismes sufixats. Tal com he comentat anteriorment, la sufixació és un dels mecanismes més utilitzats en la formació de paraules noves, ja que permet inscriure el sentit valoratiu i connotatiu als mots a través dels sufixos. Es podria considerar, per tant, que els partits que fan un ús més nombrós d'aquest recurs volen aportar als seus discursos un llenguatge més ideològic i valoratiu.

En tercer lloc, pel que fa a la composició culta, Ciutadans és el partit que es desvia més de la mitjana (11,5%). A diferència de la resta d'organitzacions, Cs fa ús d'un gran nombre de neologismes formats per composició culta.

En quart lloc, en la composició patrimonial, es pot observar que el PP es desvia significativament de la mitjana (3,6 %). A diferència de la resta de partits, el PP ha inclòs un nombre lleugerament més elevat de neologismes formats per composició patrimonial al seu programa.

En cinquè lloc, tal com s'observa al llarg del treball, la sintagmació és un mecanisme molt productiu en el llenguatge polític. Els partits polítics analitzats empen, en algunes ocasions, els mateixos neologismes sintagmàtics, però no sempre s'utilitzen amb el mateix sentit. A més, les organitzacions també creen neologismes propis i d'altres clarament relacionats amb la situació política del moment. Concretament la CUP i Cs presenten uns resultats lleugerament més alts que la mitjana (22,3 %) i, ERC i ECP, d'altra banda, fan ús d'un nombre inferior de neologismes d'aquest tipus.

En sisè lloc, en l'ús dels neologismes semàntics, la CUP, el PSC i Cs presenten uns resultats força semblants a la mitjana (6,3 %). No obstant això, tal com es pot observar a la imatge 10, JxCat i el PP fan ús d'un nombre molt més elevat de neologismes semàntics i, d'altra banda, ERC i ECP presenten unes dades inferiors respecte la mitjana.

En setè lloc, quant als manlleus, es podria considerar que ERC és el partit polític que més s'ajusta a la mitjana (10,7 %). L'organització utilitza manlleus no adaptats de l'anglès. La resta d'organitzacions presenten resultats més variats. D'una banda, JxCat i el PP fan ús d'un nombre força elevat de manlleus als seus programes electorals. La majoria dels manlleus recollits al programa de JxCat són manlleus de l'anglès no adaptats, mentre que el PP ha fet ús de manlleus adaptats i no adaptats de l'anglès i del castellà. La preferència per l'ús de les paraules manllevades d'altres llengües, especialment de l'anglès, conservant-ne la forma original, fa palès que els partits polítics aposten per la modernització i la internacionalització.

Finalment, quant als processos de formació lèxica més escassos, la truncació, la conversió i lexicalització, els programes dels partits analitzats han emprat un nombre força similar de neologismes d'aquests tipus respecte la mitjana. Tal com he descrit al punt 3.1 i he pogut comprovar a l'apartat 4.1, la truncació, la conversió i lexicalització són mecanismes de creació lèxica poc productius en català.

4.3. Classificació per posicionament vers la independència

A mode de prova pilot, en aquest apartat analitzo si la neologia pot arribar a ser un indicador rellevant a l'hora de determinar el posicionament vers la independència de Catalunya per part dels diversos partits que van obtenir representació al Parlament de Catalunya després de les eleccions del 21 de desembre de 2017. L'anàlisi em permetrà veure si el grup de partits polítics que es declara clarament independentista i el que es posiciona en contra de la independència tendeixen a utilitzar els mateixos mecanismes de formació de paraules noves als seus programes electorals.

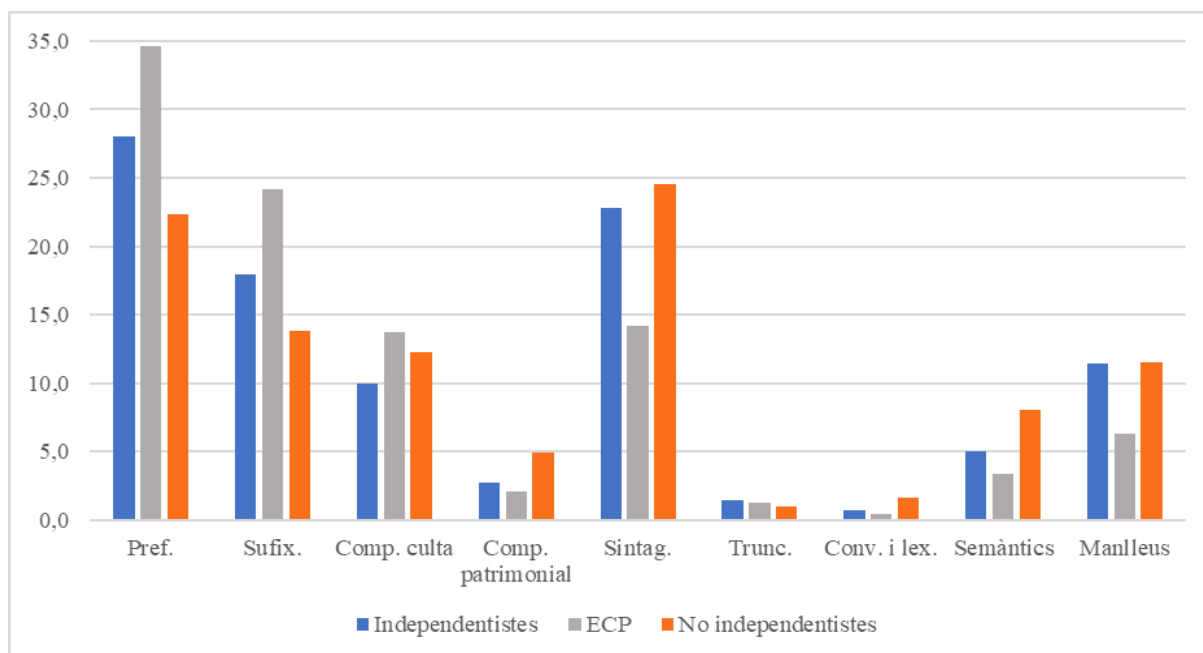
En l'anàlisi, he classificat els partits polítics segons el seu posicionament vers la independència de Catalunya:

- Grup independentista: Candidatura d'Unitat Popular, Junts per Catalunya i Esquerra Republicana.
- Grup no independentista: Partit dels Socialistes, Partit Popular i Ciutadans.
- No es manifesta ni a favor ni en contra de la independència: En Comú Podem.

La taula següent mostra l'ús dels diversos tipus de neologismes emprats per cada un dels tres grups nombrats anteriorment:

IMATGE 11

Tipus de neologismes per posicionament vers la independència

Tal com es pot observar a la imatge 11, el grup independentista i el grup no independentista presenten uns resultats força similars respecte l'ús de la neologia en els seus programes. Els casos en què més es diferencien l'un del l'altre són en els mecanismes de prefixació i sufixació. Es pot comprovar que els partits independentistes mostren una clara tendència a l'alça en la utilització de neologismes prefixats i sufixats. D'altra banda, però, els no independentistes constitueixen el grup dominant en l'ús de, per exemple, la composició culta, la sintagmació i els neologismes semàntics.

El grup que no es manifesta ni a favor ni en contra de la independència, representat per En Comú Podem, presenta una quantitat nombrosa de neologismes prefixats, sufixats, i neologismes formats per composició culta, respecte els dos altres grups analitzats. Cal destacar, però, que en la sintagmació, la neologia semàntica i els manlleus, els resultats obtinguts del programa d'ECP són més aviat baixos, respecte el grup independentista i el grup no independentista.

5. CONCLUSIONS

5.1. Anàlisi dels resultats

En aquest apartat, analitzo els resultats obtinguts i comprovo, d'una banda, si he acomplert els objectius inicials dels treball i, de l'altra, si puc afirmar les hipòtesis que sostenia al principi.

D'entrada, la diversitat de neologismes obtinguda als programes electorals dels partits polítics em permet ratificar que els canvis socials i les noves realitats històriques modifiquen el lèxic polític. Les circumstàncies polítiques més importants, com ara el procés sobiranista del poble català, analitzat en aquest treball a partir dels programes electorals de les eleccions del 21D, incrementen la renovació lèxica d'una llengua.

Quant a la primera hipòtesi, preveia una tendència significativa de l'ús de la neologia per part dels partits polítics d'esquerres. Més específicament, vaig hipotetitzar que la CUP, ERC, ECP, i el PSC utilitzarien més la formació de paraules noves, atès que són organitzacions que generalment fan ús d'un llenguatge més innovador i que s'allunyen dels discursos que tendeixen a ser més formals i conservadors. Després d'analitzar els resultats del buidatge dels programes, he observat que ECP, el PSC i la CUP són les organitzacions que empren més la creació lèxica. No obstant això, considero que aquest fet es deu principalment al nombre de paraules incloses en els programes. Per això vaig decidir calcular la densitat neològica que hi hauria en cada 1.000 paraules. Tot i que els resultats obtinguts indiquen que el PP, ERC, i la CUP utilitzarien més neologismes proporcionalment al nombre de mots de cada document, són dades poc precises ja que la densitat neològica en un text generalment no respon a estadístiques numèriques. L'ús de termes nous al llenguatge polític pot dependre d'altres factors.

Pel que fa a la segona hipòtesi, preveia que la sufixació seria un dels mecanismes d'innovació lèxica més utilitzats en els programes. Tal com he descrit a l'apartat 3.2.2, Fernández (1999, p. 58) considera que els processos de formació de paraules predominants en l'àmbit polític són la derivació, la composició, l'acronímia, els manlleus i l'extensió semàntica. A més, sosté que la sufixació és un dels mecanismes més importants en el llenguatge polític, ja que el sentit valoratiu dels discursos polítics s'inscriu en l'estructura morfològica de les paraules a través dels sufixos. Els resultats, però, contradiuen la bibliografia estudiada, ja que indiquen que hi ha una clara tendència cap a l'ús de la prefixació, en primer terme; en segon terme, la sintagmació; i, finalment, la sufixació. Els segueixen la composició culta i els manlleus. Tal com es pot observar, la sufixació és un dels processos de formació més emprats, però la

prefixació encapçala la llista. Els resultats obtinguts confirmen les dades de l'estudi neològic de Freixa *et al.* (2015), en el qual s'exposa que la prefixació és un dels mecanismes de creació lèxica més productius en català. La sintagmació és el segon procés de formació de paraules més emprat en la totalitat dels programes, la qual cosa contradia l'afirmació de Cabré i Freixa (2015, p. 173) respecte l'ús predominant d'aquest mecanisme especialment en el llenguatge oral. Pel que fa als recursos menys utilitzats, la truncació, la lexicalització i la conversió, els resultats coincideixen amb el treball de Cabré i Freixa (2015, p. 173), que indica que són els mecanismes de creació lèxica menys productius en la llengua catalana.

Finalment, al principi del treball vaig hipotetitzar que hi hauria una tendència important a la creació de neologia per part dels partits polítics que es declaren clarament independentistes: la CUP, JxCat i ERC. El meu objectiu era comprovar si la neologia podia arribar a ser un indicador que permetés determinar el posicionament de les organitzacions cap a una tendència política concreta. No obstant això, els tres grups analitzats han utilitzat un nombre força similar de neologismes i, si bé el grup independentista destaca en l'ús de la prefixació i la sufixació, el grup no independentista ho fa en la composició culta i la sintagmació, per exemple. Així doncs, no es pot ratificar que el fenomen de la innovació lèxica pot indicar el grau de posicionament d'un partit polític cap a una tendència política concreta.

5.2. Futures línies de treball

A continuació, exposo diverses línies futures de recerca que es podrien dur a terme a partir de les aportacions que s'han fet sobre la neologia en els programes electorals en català del 21D en aquest treball.

Al llarg del projecte s'han tractat principalment els aspectes més formals de la neologia catalana. En treballs futurs, seria interessant estudiar si el tipus de neologismes inclosos en els programes electorals per part dels diversos partits polítics estan relacionats semànticament o no amb la seva teòrica orientació política. Com ja he comentat en el punt 3.2, la paraula en el llenguatge polític mai és neutra. Els partits d'ideologies diferents atorguen matisos valoratius i afectius al lèxic polític. Això és un dels factors que ha provocat que es formin maneres diferents d'articular la llengua, com ara el discurs de l'esquerra o el de la dreta. Així doncs, es podria intentar identificar si els usos que fan els partits polítics dels nous vocables indiquen alguna tendència política.

D'altra banda, els conflictes polítics que han tingut un ressò més important al llarg de la història disposen d'un cabal lèxic més ampli. Així doncs, com a possible recerca futura, es

podria investigar l'etapa política en la qual es troba Catalunya a través de l'estudi dels neologismes emprats als programes electorals. Per fer-ho, es podrien classificar els neologismes recollits en camps semàntics per partit polític.

Finalment, també vull destacar que seria interessant realitzar un estudi comparatiu entre els neologismes inclosos en els programes electorals per a les eleccions del 21D en català, i els pertanyents als programes en castellà. L'ampliació del corpus d'anàlisi permetria poder comprovar si les tendències en l'ús de la innovació lèxica en el llenguatge polític són les mateixes tant en català com en castellà.

6. BIBLIOGRAFIA

- Barrera, Mariona, Queralt Alsina, Alejandro Fernández i Marc Font. “La neologia per manlleu”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 147-170.
- Bernal, Elisenda, Elisabet Llopart i Maria Gené. “La neologia per prefixació”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 13-28.
- Bernal, Elisenda, Judit Freixa i Elisabet Llopart. “La neologia per truncació (abreviació, acronímia i siglació)”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 99-118.
- Bernal, Elisenda i M. Teresa Cabré. “La neologia per conversió sintàctica i per lexicalització”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 119-132.
- Cabré, M. Teresa. “La clasificación de neologismos: una tarea compleja.” *Alfa: Revista de lingüística* 50. 2 (2006): 229-250.
- Cabré, M. Teresa. “La neologia efímera”. *Lèxic i neologia*. M. Teresa Cabré. 2a ed. Barcelona: Institut Universitari de Lingüística Aplicada – Universitat Pompeu Fabra, 2008. 13-27.
- Cabré, M. Teresa i Judit Freixa. “Observacions sobre la innovació lèxica catalana: conclusions”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 171-182.
- Cañete, Paola, Sabela Fernández i Francina Janer. “La neologia per composició culta”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 53-70.
- Cercaterm*. 2018. TERMCAT, Centre de Terminologia. 25 març 2018 <<http://www.termcat.cat/ca/Cercaterm/>>.
- Coll, Alba, M. Amor Montané i Albert Morales. “La neologia per composició patrimonial”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 71-82.
- Diccionario de la lengua española*. 2017. Real Academia Española. 5 abril 2018 <<http://dle.rae.es>>.
- Diccionari de la llengua catalana*. 2007. Institut d’Estudis Catalans. 3 març 2018 <<http://dlc.iec.cat>>.

- Domènech, Ona, Rosa Estopà, Teresa Graells i Helena Sacasas. “La neologia semàntica”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 133-146.
- Fernández, Marina. *La lengua en la comunicación política II: el discurso del poder*. Madrid: Arco Libros, 1999.
- Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). *La neologia lèxica catalana*. Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015.
- Freixa, Judit i Sandra Rojas. “La neologia per sintagmació”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 83-98.
- Freixas, Martí. *Ús de la paràfrasi en els neologismes: fenòmens i tendències*. Treball de màster no publicat. Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 2017.
- Gardin, Bernard. “La néologie. Aspects socio-linguistiques”. *Langages: La néologie lexicale*. 38 (1974): 67-73.
- Gran diccionari de la llengua catalana*. 2018. Fundació Enciclopèdia Catalana. 3 març 2018 <<http://www.diccionari.cat/>>.
- Lorente, Mercè i Laura Cantero. “La neologia per sufixació”. *La neologia lèxica catalana*. Freixa, Judit, Elisenda Bernal i M. Teresa Cabré (ed.). Barcelona: Institut d’Estudis Catalans, 2015. 29-52.
- Núñez, Emilio Alejandro. *Aproximación al léxico del lenguaje político español*. Tesi doctoral. Universidad de Málaga, 2000. 10 març 2018 <<http://www.biblioteca.uma.es/bbldoc/tesisuma/1627684x.pdf>>.
- Observatori de Neologia. *Metodologia del treball en neologia: criteris, materials i processos*. Document de treball en línia. Institut de Lingüística Aplicada, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 2004. 17 febrer 2018 <<https://repositori.upf.edu/bitstream/handle/10230/1304/04mon008.pdf?sequence=1&isAllowed=y>>.
- Rull, Xavier. *Els estrangerismes del català*. Tarragona: Publicacions Universitat Rovira i Virgili, 2008.
- Tsakona, Villy. “Linguistic creativity, secondary orality, and political discourse: The modern greek myth of the «eloquent orator»”. *Journal of Modern Greek Studies* 27. 1 (2009): 81-106.
- Van Dijk, Teun Adrianus. *Discurso y poder*. Barcelona: Editorial Gedisa, 2009.

7. ANNEXOS

Els annexos estan inclosos al CD-ROM adjunt. Els divideixo en dos subapartats: el primer annex correspon al llistat de neologismes ordenats alfabèticament per partit polític; el segon annex inclou els set programes electorals que he analitzat en aquest treball.

7.1. Llistat de neologismes dels programes

En aquest punt ordeno alfabèticament els neologismes recollits en cada programa electoral juntament amb el seu context d'aparició. De cada terme, n'especifico la categoria gramatical i el tipus de procés d'innovació lèxica pel qual s'ha format.

7.2. Programes electorals del 21D

He inclòs els programes electorals dels set partits polítics analitzats en aquest treball –CUP, JxCat, ERC, ECP, PSC, PP i Cs– en format PDF al CD adjunt.